

ΟΙ ΔΕΥΤΕΡΟΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
(1906)

Αἱ πρῶται σκέψεις περὶ μονίμου τελέσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις. Ἡ δημοσία γνώμη. Ἡ ἐκστρατεία τοῦ τύπου.

Ἡ πρώτη διεθνὴς Ὀλυμπιάς τῶν Ἀθηνῶν τοῦ 1896, μετὴν ὁποίαν ὑπὸ τόσον αἰσίους οἰωνοὺς ἐγκαιριάσθη ἢ ἀναβίωσις τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων, ἐγέννησεν εἰς τὴν ψυχὴν ὄλων ἀνεξαίρετως τῶν Ἑλλήνων, ὅσοι τοὺς εἶδον καὶ τοὺς παρηκολούθησαν, ἓνα ἰσχυρότατον πόθον μονίμου τελέσεώς των ἐν Ἀθήναις. Προτοῦ ἀκόμη οἱ ξένοι ἀγωνισταὶ καὶ οἱ θεωροὶ ἐγκαταλείψουν τὰς Ἀθήνας, ἡ σκέψις αὕτη ἀπετέλει κοινὸν θέμα συνομιλίας, οἱ δὲ ξένοι καὶ μάλιστα οἱ Ἀμερικανοί, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀναδειχθῆ καὶ οἱ πρωταγωνισταὶ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, πρῶτοι ὑπερεθεμάτιζον ὑπὲρ τῆς καθιερώσεως τοῦ λευκοῦ Σταδίου τῶν Ἀθηνῶν ὡς μονίμου τόπου συναντήσεως τῶν φιλάθλων τοῦ κόσμου ὁλοκλήρου. Ὁ ἐνθουσιασμὸς μάλιστα τῶν ξένων ὑπῆρξε τοσοῦτος καὶ ἡ ἔκφρασις τῆς ἐπιθυμίας των ταύτης τόσον εἰλικρινῆς καὶ ἀπροκάλυπτος, ὥστε παρέσυρε καὶ αὐτὸν τὸν διπλωματικώτατον αἰμνηστον βασιλέα Γεώργιον τὸν Α΄, εἰς τὴν πρόποσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν εἰς τὸ γεῦμα τὸ ὁποῖον παρέθεσεν εἰς τὰ Ἀνάκτορα εἰς ὄλους τοὺς μετασχόντας τῶν ἀγῶνων ἀθλητὰς καὶ γυμναστάς, τοὺς ἄρχοντας τοῦ Ἀγῶνος καὶ τοὺς

Σ. ΒΙΚΑΤΟΥ

ΤΟ ΚΟΥΒΑΡΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ἐπισήμους ἀντιπροσώπους, νὰ ἐκφράσῃ τὴν εὐχὴν ὅπως «διὰ κοινῆς προσπαθείας κατορθωθῆ νὰ ὀρισθῶσιν αἱ Ἀθῆναι ὡς πεδῖον σταθερὸν καὶ μόνιμον τῶν μελλόντων Ἀγῶνων». Πρωτοβουλία μάλιστα τῶν Ἀμερικανῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν Οὐγγρων, κατὰ τὸ αὐτὸ γεῦμα ἐκυκλοφόρησεν ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα καὶ ὑπεγράφη ὑφ' ὄλων σχεδὸν τῶν παρισταμένων, ἐν εἶδος αἰτήσεως ἢ μᾶλλον εὐχῆς πρὸς τοὺς ἀρχικοὺς ὀργανωτὰς τῶν Ἀγῶνων, ὅπως μεριμνήσουν ἵνα εἰς τὸ μέλλον οἱ Ἀγῶνες τελῶνται μόνιμως ἐν Ἀθήναις. Ὁ τύπος τῶν Ἀθηνῶν συγχρόνως ἤρχισε διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀρθρογραφίαν συνεχῆ· ἀνατρέχων δὲ εἰς τὸ κληροδοτήμα Ζάππα καὶ τὰ δι' αὐτοῦ τελεσθέντα Ὀλύμπια κατὰ τὸ 1859, 1871 καὶ 1875*, καθ' ἃ ἐτελέσθησαν καὶ γυμνικοὶ ἀγῶνες, διεξεδίκει τὴν προτεραιότητα τῆς ἑλληνικῆς πρωτοβουλίας τῆς ἀνασυστάσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καὶ προέτρεπε τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως διὰ νόμου καθιερώσῃ αὐτὴ τὴν ἐν Ἀθήναις μόνιμον τέλεσιν αὐτῶν. Ὁ Διάδοχος, ὡς πρόεδρος τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, μετὰ μακρὰν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου μετὰ τοῦ βαρῶνου Κουμπερτέν, καθ' ἣν ἐξητάσθησαν ἐπιμελῶς καὶ αἱ ὀργανωτικαὶ ἀλλὰ καὶ αἱ οἰκονομικαὶ πρὸ πάντων δυσκολαὶ τῆς μόνιμου τελέσεως τῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις, ἐπέισθη ὅτι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἦτο συμφερωτέρα ἢ ἴδρυσις Πανελληνίων Ἀγῶνων, τελουμένων καὶ τούτων κατὰ τετραετίαν, εἰς τὰ ἐνδιάμεσα τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων διαστήματα. Ὁ τότε πρωθυπουργὸς ὅμως Δηληγιάννης, χωρὶς νὰ ζητήσῃ τὴν γνώμην τοῦ Διαδόχου, παρασυρθεὶς ὑπὸ τῆς δημοσίας γνώμης, συνέταξε καὶ ὑπέβαλεν εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον «περὶ ἀναπτύξεως τῆς γυμναστικῆς ἐν Ἑλλάδι καὶ μόνιμου τελέσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν τῷ Σταδίῳ τῶν Ἀθηνῶν».

* Βλέπε *Ἡμερολόγιον τῆς Μεγ. Ἑλλάδος*, 1924 σελ. 326 καὶ 1925 σελ. 261.

Αἱ ἀντιλήψεις τοῦ κ. Κουμπερτέν. Μόνον Πανελλήνιοι Ἀγῶνες καὶ οὗτοι κατὰ τετραετίαν. Ἡ πρότασις τοῦ Βικέλα περὶ ἐνδιαμέσων Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Τὸ ἀθλητικὸν Συνέδριον τῆς Χάβρης τοῦ 1897.

Εἰς τὰς ἐνεργείας καὶ τὰς ἀπόψεις ταύτας τῶν Ἀθηναϊκῶν κύκλων, σαφῶς ἀντιθέτους πρὸς τὰς ἀρχικὰς ἀποφάσεις τοῦ διεθνοῦς Συνεδρίου τῶν Παρισίων τοῦ 1894, ἀντετάχθη ἔρρωμένως καὶ ἀποφασιστικῶς ὁ κ. Κουμπερτέν, εὐθύς ὡς μετὰ τὸ πέρας τῶν Ἀθηναϊκῶν ἑορτῶν ὁ τότε πρόεδρος τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἀειμνηστος Δημ. Βικέλας, παρέδωκεν, εἰς αὐτὸν τὴν προεδρείαν τῆς Ἐπιτροπῆς. Κατὰ τὰς ἐπανειλημμένας συνεντεύξεις τὰς ὁποίας ἔσχε μετὰ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου καὶ τοῦ Διαδόχου, προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, κατόρθωσε νὰ πείσῃ ἀμφοτέρους ὅτι ἡ μόνιμος ἐν Ἀθήναις τέλεσις τῶν Ἀγῶνων ἦτο ἀδύνατος, ὑπέδειξε δὲ πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ πόθου τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ τοὺς Πανελληνίους Ἀγῶνας καὶ μόνους τούτους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως ὁ Βικέλας σκεφθεὶς μίαν μέσην λύσιν, δι' ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς πρὸς τὰ μέλη τῆς Διεθνοῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς, ἐζήτησε τὴν σύγκλησιν δευτέρου Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον θὰ συνεπλήρωνε τὸ ἔργον τοῦ συνεδρίου τῶν Παρισίων τοῦ 1894,* θεσπίζον καὶ τὰς Ἑλληνικὰς Ὀλυμπιάδας καὶ καθορίζον ὡς χρόνον τελέσεως αὐτῶν τὰ ἐνδιάμεσα διαστήματα τῶν Διεθνῶν Ὀλυμπιάδων. Πράγματι δὲ ἀπεφασίσθη ἡ σύγκλησις τοῦ συνεδρίου τούτου, καὶ ὠρίσθη τόπος συγκλήσεώς του ἡ Χάβρη τῆς Γαλλίας, καὶ διὰ τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως τοῦ Βικέλα καὶ διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς Β' Ὀλυμπιάδος, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῆ ἐν Παρισίοις τῷ 1900. Τὸ συνέδριον ἔλαβε χώραν τὸν Ἰούλιον τοῦ 1897. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως εἶχε μεσολαβῆσῃ ἡ Κρητικὴ ἐπανάστασις καὶ ὁ ἀτυχέστατος διὰ τὴν Ἑλλάδα

* Βλέπε Ἡμερολόγιον Μεγ. Ἑλλάδος, ἔτος 1926, σελ. 288 (Οἱ πρῶτοι Διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἐν Ἀθήναις).

Ἑλληνοτουρκικὸς πόλεμος. Ἡ ἔθνικὴ ἐκείνη συμφορὰ μαζὶ μὲ τοὺς Ἑθνικοὺς πόθους, ἀφῆκε καὶ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας εἰς τὴν τύχην των. Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἀντεπροσωπεύθη εἰς τὸ Συνέδριον τῆς Χάβρης, ἢ δὲ πρότασις τοῦ Βικέλα, διὰ τὴν ὁποίαν κυρίως ἐκλήθη τὸ Συνέδριον, οὔτε ἀνεγράφη κὰν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, δοθέντος ὅτι «αὐτὰ ταῦτα τὰ μεσολαβήσαντα μοιραῖα συμβάντα, ἀφήρσαν πᾶσαν ἐπικαιρότητα ἀπὸ τὸ ζήτημα καὶ δὲν ὑπῆρχε πλέον κανεὶς λόγος ν' ἀναθεωρηθοῦν αἱ ἀρχικαὶ ἀποφάσεις τοῦ πρώτου συνεδρίου».

Ἡ ἀπόφασις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ διὰ νόμον καθιέρωσις τῆς μονίμου τελέσεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις.

Μετὰ διετίαν ὅμως ἀπὸ τοῦ ἔθνικοῦ ἐκείνου ἀτυχήματος, τὸ θέρος τοῦ 1899, ἀνεκινήθη καὶ πάλιν τὸ ζήτημα τῆς ὀλοκληρωτικῆς ἀποπερατώσεως τοῦ Σταδίου τῶν Ἀθηνῶν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τοῦ 1896 εἶχε μείνη ἡμιτελές. Ὁ αἰείμνηστος ἔθνικὸς εὐεργέτης Γεώργιος Ἀβέρωφ, κατέβαλε καὶ τὸ ὑπόλοιπον τῆς δαπάνης, ὑπὸ τὸν ἀπαραβάτον ὅμως ὄρον, ὅπως διὰ νόμον καθορισθῶσιν ὀριστικῶς τὰ τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς ἐν Ἑλλάδι καθὼς καὶ τὰ τῆς τελέσεως τῶν Ἀγῶνων. Οὕτω ἐψηφίσθη ὁ ΒΧΚΑ Ἰ νόμος περὶ Γυμναστικῆς, δυνάμει τοῦ ὁποίου, πρὸς τοῖς ἄλλοις, ἀνασυνεστήθη ἢ μετὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τοῦ 1896 αὐτοδιαλυθεῖσα Ἐπιτροπὴ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων. Ἡ νέα Ἐπιτροπὴ ἀπετελέσθη ἐκ δέκα μελῶν, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Διαδόχου, καὶ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν καὶ διαχείρισιν τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ, καθὼς καὶ τὴν «ἀνά τετραετίαν ἐξακολούθησιν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων τῶν τελεσθέντων ἐν ἔτει 1896» (ἄρθρον 37), ἐν περιπτώσει δὲ συμμετοχῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς ἀγῶνας διεθνεῖς τελουμένους ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ, ὑπεχρεοῦτο «ν' ἀνάλαβη ἐκ τῶν ἐνόμιων τὰς δαπάνας τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποστολῆς τῶν προκεκριμένων Ἑλλήνων ἀγωνιστῶν κλπ.» (ἄρθρον 44, § β'). Τὴν δρᾶσίν της ἢ ἀνασυγκροτηθεῖσα

Ἐπιτροπὴ ἐγκαινίασε μὲ τοὺς Πανελληνίους Ἀγῶνας τοῦ 1900 καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς ἀνιδρούσεως τοῦ Σταδίου, ἀφήσασα τὴν περὶ Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων φροντίδα δι' εὐθετώτερον χρόνον

Οἱ δεύτεροι διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τῶν Παρισίων τοῦ 1900. Ὁ συνδυασμὸς τῶν μὲ τὴν Παγκόσμιον ἐκθέσιν αἰτία τῆς ολοκληρωτικῆς ἀποτυχίας τῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Γαλλία εἶχε δραστηρίως ἐπιληφθῆ τῆς προπαρασκευῆς τῆς δευτέρας Ὀλυμπιάδος. Εἰς τὸν γενικὸν διευθυντὴν τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως τῶν Παρισίων Alfred Picard ἀνετέθη ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Κυβερνήσεως ἡ ὀργάνωσις καὶ τῆς Γαλλικῆς Ὀλυμπιάδος, μὴ ὑπαρχούσης εἰσέτι Γαλλικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ κ. Κουμπερτέν μετὰ τοῦ διακεκριμένου Γάλλου καθηγητοῦ τῆς Γυμναστικῆς, τοῦ ἐκλιπόντος ἤδη Strehly, ἔσπευσαν νὰ ὑποβάλουν ἐγκαίρως εἰς τὸν κ. Picard ἓν σχέδιον ὀργανώσεως. Ὁ κ. διευθυντὴς ὅμως τῆς Ἐκθέσεως ἐνδιεφέρετο πρωτίστως διὰ τὴν Ἐκθεσίν του καὶ συνεπῶς τὰ σχέδια τοῦ κ. Κουμπερτέν δὲν ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν· μετὰ μακρὸν δὲ καὶ ἀχαρὶν ἀγῶνα, ἠναγκάσθη ὁ κ. Κουμπερτέν καὶ μετ' αὐτοῦ οἱ κορυφαῖοι τῶν Γάλλων φιλάθλων ν' ἀποδεχθῶσι τὴν ἀπόφασιν τῶν ὀργανωτῶν τῆς ἐκθέσεως, καθ' ἣν: «Οἱ χάριν τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκθέσεως διοργανωθησόμενοι διάφοροι ἀθλητικοί, γυμναστικοί, σκοπευτικοί κλπ. διαγωνισμοί, θὰ ἐθεωροῦντο ὡς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τοῦ 1900 καὶ θ' ἀνεγνωρίζοντο ὡς δευτέρα Ὀλυμπιάς»¹.

Διάρκεια τῶν ἀγῶνων ἐπὶ 5 1/2 μῆνας συναπτοὺς καὶ ἑκατοντάδες ἀγωνισμάτων.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς ὑπαγωγῆς τῆς Β' Ὀλυμπιάδος εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως εἶναι γνωστὰ εἰς ὅλους ὅσοι ἔτυχε νὰ τὴν παρακολουθήσουν ἔστω καὶ μακρόθεν. Ἐγώ, συνέπεσε νὰ τὴν παρακολουθήσω καὶ ἐκ

¹ Βλέπε Pierre de Coubertin. Une Campagne de vingt - un ans. 1887 - 1908. Paris. Σελ. 147 καὶ ἐφεξῆς.

τοῦ πλησίον, διότι μετέβην εἰς Παρισίους τὸν Αὐγουστον τοῦ 1900, ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ πρῶτον διεθνὲς Συνέδριον Σωματικῆς ἀγωγῆς, τὸ συγκληθὲν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ καὶ τῆς Ἐκθέσεως καὶ τῶν Ἀγῶνων. Οἱ ἀγῶνες περιέλαβον ἐν συνόλῳ δέκα κατηγορίας ἀγωνισμάτων: Ἀθλητικὴν, γυμναστικὴν, ὄπλομαχίαν, σκοποβολίαν, ἵππευτικὴν, ποδηλασίαν, αὐτοκινητισμὸν, ναυτικὰ ἀγωνίσματα, ἀσκήσεις διασώσεως πνιγμοῦ, πυρὸς κλπ. καὶ ἀεροπορείαν. Εἰς τὰς δέκα ταύτας κατηγορίας περιελήφθησαν ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης γνωστὰ ὄντα πάσης φύσεως ἀγωνίσματα, εἰς τρόπον ὥστε τὸ γενικὸν πρόγραμμα μετὰ τῶν κανονισμῶν καὶ τῶν ὀνομάτων τῶν μελῶν τῶν ἀτελευτήτων Ἐπιτροπῶν, ἀπετέλεσαν ὀγκώδη τόμον σχήματος 4^{ου} ἐκ σελίδων 464 (Réglements et Programmes des concours Nationaux et Internationaux d'exercices physiques et de Sports. Paris Imprimerie Nationale 1900), τὰ δὲ πεπραγμένα ἑτέρους δύο ὀγκώδεις τόμους ἐκ σελίδων 820 (Concours Internationaux d'Exercices Physiques et de Sports. Paris 1900. Rapports). Οἱ ἀγῶνες ἤρχισαν τὴν 14 Μαΐου μὲ τὴν ὄπλομαχίαν καὶ ἔτελείωσαν τὴν 28 Ὀκτωβρίου μὲ τὴν ποδοσφαίρισιν Rugby, ἥτοι διήρκεσαν 5 1/2 μῆνας ἀκριβῶς. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἦσαν καὶ συγκεντρωμένοι εἰς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἀγωνιστικὴν ἐγκατάστασιν, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐγκατεσπαρμένοι πρὸς πάσας τὰς διευθύνσεις, ἡ παρακολούθησις των ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατος. Καὶ ἡ ὀμαλὴ ἐξέλιξις των καὶ ἡ συνοχὴ διεσπάσθη καὶ ἐχρησίμειυσε μόνον, ἢ μᾶλλον ἀποκλειστικῶς, ὡς ἐν ἐκ τῶν πολλῶν θεαμάτων, ἢ ὡς μία ἐκ τῶν ποικίλων attractions, τὰς ὁποίας ἡ διεύθυνσις τῆς Ἐκθέσεως προσέφερεν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας αὐτῆς.

**Αἱ δυσάρεστοι ἐντυπώσεις τοῦ ξένου
ἀθλητικοῦ κόσμου ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῶν Παρισίων.**

Οἱ ξένοι ἀθληταὶ καὶ οἱ θεωροὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μείνουν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν πρωτότυπον αὐτὴν πανήγυριν. Ἡ πρόσφατος μάλιστα ἀνάμνησις τῶν σεμνῶν

Ἑλληνικῶν ἑορτῶν, μέσα εἰς τὸ πάλλευκον Στάδιον τῶν Ἀθηνῶν, ἢ ἐντὸς δέκα μόνον ἡμερῶν διεξαγωγῇ ὅλων τῶν ἀγῶνων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν τελετῶν τῆς ἐνάροξενος καὶ τῆς ἀπονομῆς τῶν βραβείων, ἢ ἐγκαρδία, δεξιώσεις τὴν ὁποίαν ἀυθόρητος ὁ λαὸς τῶν Ἀθηνῶν ἔκαμεν εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ξένους καὶ ὁ ἱπποτισμὸς τοῦ πρὸς τοὺς ξένους νικητάς, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λησμονηθοῦν ἐντελῶς. Ἡ ἰδέα ἐπομένως ἢ ὁποία εἶχεν ὅπως ἀυθόρητως γεννηθῆ εἰς ὅλους ὅσοι μετέσχον ἢ παρηκολούθησαν τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα τοῦ 1896, τῆς μονίμου τελέσεως εἰς τὸ μέλλον τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις, ἐπανήλθε μοιραίως εἰς τὴν μνήμην πλείστων φιλάθλων τῶν διαφόρων χωρῶν ὁ δὲ λησμονημένος Πανελλήνιος πόθος, ὅπως διὰ κοινῆς προσπαθείας τῶν φιλάθλων ὅλου τοῦ κόσμου κατορθωθῆ *«νὰ ὀρισθῶσιν αἱ Ἀθῆναι ὡς πεδῖον σταθερὸν καὶ μόνιμον τῶν μελλόντων ἀγῶνων»*, εὔρισκεν ἐκ νέου συμπαθεῖς ἀπηχήσεις εἰς πολλὰ φίλαθλα Εὐρωπαϊκὰ κέντρα, ὅχι βεβαίως ἀπὸ φιλελληνισμὸν ἢ συμπάθειαν πρὸς τὴν γενέτειραν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, ἀλλ' ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνάγκης ὅπως οἱ ἀγῶνες ἐπανέλθουν εἰς τὴν φυσιολογικὴν ὁδόν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν κακῇ τῇ μοίρᾳ εἶχον ἐκτραπῆ.

Ἡ πρωτοβουλία τῶν Γερμανῶν καὶ τῶν Σκανδιναβῶν διὰ τὴν μόνιμον τέλεσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις.

Τὴν πρωτοβουλίαν τῆς νέας ταύτης κινήσεως εἶχεν ἀναλάβῃ ἡ Γερμανία, σιωπηρῶς ἐνισχυομένη καὶ ἀπὸ τὰ Σκανδιναβικὰ κράτη εὐθὺς μετὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν Παρισίων τοῦ 1900. Ἀπὸ κάποιου ἄρθρου τῆς γαλλικῆς ἐφημερίδος Gil-Blas, δημοσιευθὲν πρὸ τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων τοῦ 1896, εἶχε δημιουργηθῆ μία παρεξήγησις μεταξὺ τῶν Γαλλικῶν καὶ τῶν Γερμανικῶν Ἀθλητικῶν κύκλων.¹ Ὁ κ. Κουμπερτέν

¹ Βλέπε Dr W. Gebhardt: Soll Deutschland sich an den Olympischen Spielen beteiligen? Berlin 1896. σελ. 13 κ.ε.

ὅμως κατώρθωσε νὰ τὴν παρακάμψη καὶ οἱ Γερμανοὶ μετέσχον προθύμως εἰς τοὺς ἀγῶνας τῶν Παρισίων. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐκεῖ οἱ ξένοι ἀθληταί, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ ὀργανωταὶ τῶν ἀγῶνων διετείνοντο ὅτι εἶχον προπαρασκευασθῆναι λίαν ἱκανοποιητικὴν φιλοξενίαν, ἐγκατεστάθησαν ὅπου καὶ

Στρατηγὸς Viktor G. Balck Πρόεδρος τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἀθλητικῶν Σωματείων τῆς Σουηδίας.

ὅπως ἠδυνήθησαν. «Εἰς μερικοὺς ἐξ αὐτῶν ἐδόθησαν δελτία καταλυμάτων διὰ τοὺς προμαχῶνας τῶν παλαιῶν φρουρίων τῶν Παρισίων. Συνέβησαν δηλαδὴ πολὺ περίεργα πράγματα, ἂν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τοῦ μίαν γερμανικὴν ἐκθεσιν, ἣ ὁποία ὅταν ἐδημοσιεύθη, ἐξαπέλυσεν ἐναντίον τῶν ὀργανωτῶν τῶν ἀγῶνων ἐκστρατείαν ὀλόκληρον τοῦ γερμανικοῦ

τύπου. Ἡ θλιβερά ὀδύσσεια, διὰ μέσου τῶν Παρισίων τῶν νεαρῶν Τευτόνων ἀθλητῶν, μετὰ τοὺς ὁποίους κανεὶς δὲν ἤσχο-
λήθη καὶ εἰς τοὺς ὁποίους δὲν ἐδόθη οὐδεμία προσοχὴ
καθ' ὄλην τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν των, ἐξήγειρε τὴν
πέραν τοῦ Ρήνου δημοσίαν γνώμην προσβληθεῖσαν ἐν τῷ
πατριωτισμῷ της¹ ».

Καὶ εἰς τοὺς Σουηδοὺς ὅμως συνέβησαν ἀνάλογοι ἀπο-
γοιτεύσεις, ἡ δὲ λαμπρὰ γυμναστικὴ ὁμάς ἐκ πενήκοντα
καὶ πλέον ἀρίστων γυμναστῶν, ἴσως ἡ ἀρίστη ὄλων ὄσαι
ποτὲ ἐπεδείχθησαν ἀπὸ τοὺς Σουηδοὺς, ἀπεσύρθη καὶ προέβη
εἰς ἰδιαίτηραν ἐπίδειξιν εἰς τὸ γυμναστήριον τῆς ἐν Παρι-
σίοις Χριστιανικῆς Ἀδελφότητος τῶν νέων. Διὰ τοῦτο καὶ
ὅλοι οἱ Σουηδοί, ὅσοι μετέσχον τῆς ἐκστρατείας ταύτης τοῦ
1900, ἀπὸ τὸν τότε Πρόεδρον τοῦ Συνδέσμου τῶν Σουηδι-
κῶν Ἀθλητικῶν καὶ γυμναστικῶν Σωματείων τὸν νῦν στρα-
τηγὸν κ. Balck, μέχρι τοῦ τελευταίου ἀθλητοῦ, ἐξεφράζοντο
μὲ πικρίαν διὰ τοὺς ἀγῶνας τῶν Παρισίων καὶ ἐνοστάλγουν
τὴν Ὀλυμπιάδα τῶν Ἀθηνῶν.

**Τὸ τρίτον διεθνὲς Ὀλυμπιακὸν συνέδριον τῶν Παρι-
σίων τοῦ 1901. Αἱ γερμανικαὶ προτάσεις περὶ
ἐνδιαμέσων ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις.**

Τὸ ἐπόμενον ἔτος, παρελθούσης τῆς πρώτης ἐντυπώσεως
καὶ μετὰ τὸ κλείσιμον τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως αὐτοδια-
λυθεισῶν ὄλων τῶν Ἐπιτροπῶν τῶν Ἀγῶνων τῶν Παρι-
σίων, ἡ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ βαρῶνου Κουμπερτὲν
διεθνῆς Ὀλυμπιακῆ Ἐπιτροπῆ, συνεχλήθη εἰς Παρισίους,
τὸν Μάϊον τοῦ 1901, διὰ τὰ κανονίσαι τὰ τῆς προσεχοῦς
Ὀλυμπιάδος. Ἦδη ἀπὸ τοῦ 1894 εἶχε προταθῆ ὡς τόπος
τελέσεως αὐτῆς ἡ Ἀμερικὴ. Τὰ ἀπρόοπτα ὅμως τῶν Παρι-
σινῶν διαγωνισμῶν τοῦ 1900 δὲν ἐπέτρεψαν νὰ λάβῃ ἡ
πρότασις αὕτη μορφήν ὀριστικῆς ἀποφάσεως. Κατὰ τὴν

¹ Βλέπε Pierre de Coubertin, ἔνθ. ἀν. σελ. 152. Ἐπίσης: Dr Wil-
libald Gebhardt, Die Betheiligung Deutschlands an den Olym-
pischen Spielen, zu Paris 1900. Κεφ. IV.

σύγκλησιν τοῦ συνεδρίου ὁ Ἀμερικανὸς ἀντιπρόσωπος κ. Sloane καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Princeton δὲν ἠθέλησεν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ν' ἀναλάβῃ τὴν προεδρίαν, καθ' ὃ εἶχε δικαίωμα κατὰ τὴν κρατήσασαν τάξιν, ἀλλ' ἐπέμεινε νὰ μείνῃ αὕτη ὀριστικῶς εἰς τὸν κ. Κουμπερτέν διὰ τὴν ἐνότητα δὲ τῆς ἐνεργείας εἰς τὸ μέλλον, ἐδέχθη καὶ οὗτος νὰ διατηρήσῃ αὐτὸ τὸ ἀξίωμα διὰ μίαν δεκαετίαν, τροποποιηθέντος τοῦ ἀρχικοῦ κανονισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ συνέδριον τοῦτο, εὐθύς ὡς κατόρθωσε νὰ λύσῃ τὸ ζήτημα τῆς πόλεως τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου θὰ ἐτελεῖτο ἡ τρίτη Ὀλυμπιάς καὶ διὰ τὸ ὅποιον ὑπῆρχε σφοδρὸς ἀνταγωνισμὸς μεταξὺ τοῦ Σικάγου καὶ τοῦ Ἀγ. Λουδοβίκου, εὗρέθη καὶ πρὸ δευτέρου ἐπίσης σπουδαίου ζητήματος. Οἱ ἐν τῇ Διεθνείᾳ Ὀλυμπιακῇ Ἐπιτροπῇ Γερμανοὶ ἀντιπρόσωποι, Πρίγκιψ Ἐδουάρδος τοῦ Ζάλμ Χόρστμαρ, Κόμης φὸν Ταλλεϋρὰν Περιγκὸρ καὶ Δ^ε Βίλλιμπαλντ Γκέμπχαρτ, ὑποστηριζόμενοι καὶ ὑπὸ τῶν Σουηδῶν, Νορβηγῶν, Δανῶν καὶ Αὐστριακῶν, ὑπέβαλον τὰς ἐξῆς προτάσεις:

α) Τὸ ἔτος 1902 νὰ συγκληθῇ ἡ Διεθνὴς Ὀλυμπιακῇ Ἐπιτροπῇ ἐν Ἀθήναις, διὰ ν' ἀσχοληθῇ εἰς τὴν σύνταξιν ἐνὸς ἀπικριβωμένου προγράμματος τῶν μελλοντικῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καθὼς καὶ τῶν ἐν Ἀθήναις μελλόντων νὰ τελεσθῶσι. Οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες θὰ τελῶνται ἀνά διετίαν κατ' ἐναλλαγὴν ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν ταῖς λοιπαῖς μεγάλαις πόλεσι τῶν πολιτισμένων Κρατῶν, οὕτως ὥστε ἀνά πᾶσαν τετραετίαν οἱ Ὀλυμπιακοὶ οὗτοι Ἀγῶνες νὰ πανηγυρίζονται ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Ἑλλάδος.

β) Τὸ ἔτος 1906 θὰ λάβουν χώραν οἱ δεῦτεροι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἐν Ἀθήναις, τῷ δὲ 1910 οἱ τρίτοι.

γ) Τὸ ἔτος 1904 θὰ τελεσθῶσιν οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ Γερμανία ἐπιφυλάσσει εἰς ἑαυτὴν τὸ δικαίωμα. νὰ ὀργανώσῃ κατὰ τὸ ἔτος 1908 Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας ἐν Βερολίῳ.

Ἐκ τῶν γερμανικῶν τούτων προτάσεων, ἡ σχετικὴ πρὸς τὴν μόνιμον τέλεσιν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις ἐγένετο ὁμοφώνως ἀποδεκτὴ, ἡ δὲ Διεθνὴς Ὀλυμπιακῇ

Ἐπιτροπὴ «ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παράσχη, ἂν τῇ ἐδίδετο περίστασις, ἀμέριστον τὴν συνδρομὴν της, ἵνα ἀσφαλίσῃ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Ἀθηναϊκῶν Ὀλυμπιάδων, εὐθὺς ὡς ἡ ἴδρυσις τῶν ἤθελε πραγματοποιηθῆ¹». Ὅσον

Δόκτωρ Willibald Gebhardt γενικὸς γραμματεὺς τῆς Γερμανικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς.

διὰ τὴν ἔδραν τῆς 4ης Ὀλυμπιάδος, ἐπειδὴ πλὴν τοῦ Βερολίνου ἤγειρεν ἀξιώσεις καὶ ἡ Ρώμη, ἀφῆθη τὸ ζήτημα νὰ συζητηθῆ μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς 3ης Ὀλυμπιάδος τοῦ Ἀγ. Λουδοβίκου. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Σκανδιναβικῶν Κρατῶν, ἐπιστρέφοντες μέσον Βερολίνου

¹ Βλέπε Coubertin. ἐνθ. ἀν. σελ. 169.

συνηγήθησαν μετὰ τῶν Γερμανῶν ἀντιπροσώπων καὶ ἀπὸ κοινοῦ ἀπεφάσισαν νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἰδέαν τῆς τελέσεως τῶν ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις καθόσον, ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ τῆς Ἀμερικῆς διέβλεπον δευτέραν ἀποτυχίαν, μεγαλυτέραν ἴσως τῆς τῶν Παρισίων, τοσοῦτω μᾶλλον καθ' ὅσον οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ προΐδῃ εἰς ποίας πρωτοτυπίας ἠδύνατο νὰ ὀδηγήσῃ ἡ Ἀμερικανικὴ ἐπιχειρηματικότης, ἕξ ἄλλου δὲ ἦτο ἐκ τῶν προτέρων γνωστὸν ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ συμμετοχὴ θὰ ἦτο πάντως λίαν περιορισμένη, λόγῳ καὶ τῆς δαπάνης καὶ τῆς διαρκείας τοῦ ταξιδίου, καὶ μοιραίως οὕτω οἱ ἀγῶνες θ' ἀπέβαινον μᾶλλον Παναμερικανικοὶ καὶ οὐχὶ διεθνεῖς.

Ἡ τρίτη διεθνὴς Ὀλυμπιάς ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1904. Ἐπανάληψις τῶν σφαλμάτων τῆς ὀργανώσεως τῶν Παρισίων. Ἀποτυχία τῶν Ἀγῶνων.

Αἱ προβλέψεις αὗται δυστυχῶς ἐπληρήθυσαν καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Οἱ ὀργανωταὶ τῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος, ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ τῆς Ἀμερικῆς τῷ 1904, διὰ νὰ ἐξεύρουν τὰ μέσα τῆς ἰδρύσεως τοῦ Σταδίου, καὶ τῶν λοιπῶν ἀγωνιστικῶν ἐγκαταστάσεων, καθὼς καὶ τὴν δεξιῶσιν τῶν ξένων ἀθλητῶν καὶ θεωρῶν, μιμηθέντες τοὺς Γάλλους, τὴν συνέδεσαν μὲ τὴν συμπεσοῦσαν παγκόσμιον ἔκθεσιν καὶ τὴν περιέλαβον τρόπον τινὰ ὡς *νούμερον* μεταξὺ τῶν διαφόρων attractions τῆς ἐκθέσεως. Ἀκριβῶς δὲ διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα ταύτην ὅπως καὶ κατὰ τὴν δευτέραν τῶν Παρισίων, δὲν ἐνεφανίσθησαν οἱ ἀγῶνες *δλόκληροι*, ὅπως εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀποτελοῦντες ἕστω καὶ μέρος τῶν μικροπανηγυρισμῶν τῶν Ἐκθέσεων, ἀλλὰ μέρος αὐτοτελές, μὲ ἴδιαν ἀρχὴν καὶ τέλος, ἀλλὰ κατεμῆθησαν εἰς πλείστους ὅσους μικροδιαγωνισμοὺς, οἱ ὅποιοι ἐτελοῦντο χωριστά, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐκθέσεως, εἰς τρόπον ὥστε μαζὺ μὲ ὅλα τὰ λοιπὰ θεάματα νὰ ὑπάρχη πάντοτε καὶ κάποιον ἀθλητικὸν θέαμα τὸ ὅποιον νὰ προσελκύῃ καὶ τοὺς φίλους τοῦ Sport. Διὰ τὸν λόγον μάλιστα τοῦτον, τὸ πλῆθος τῶν ἀγωνισμάτων εἶχεν ἀξηθηθῆ εἰς ἀφάνταστον βαθμόν. Τὰ 44

ἀγωνίσματα, τὰ ὅποια κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τῆς Διεθνoῦς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς περιέλαβον οἱ Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν, ἠϋξήθησαν ἐν Ἀγίῳ Λουδοβίκῳ εἰς 390, λόγῳ δὲ τῆς δαπάνης τοῦ ταξειδίου καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς προελθούσης ὀλιγαριθμοῦ Εὐρωπαϊκῆς συμμετοχῆς, ἐκ τῶν 390 τούτων ἀγωνισμάτων μόνον τὰ 14 ἐκέρδισαν Εὐρωπαϊοὶ ἀθληταί, μετὰ τῶν ὁποίων καὶ εἰς Ἑλλην, ὁ *Περικλῆς Κακούσης* (νικήσας εἰς τὴν ἄρσιν βαρῶν δι' ἀμφοτέρων τῶν χειρῶν, μὲ ἐπίδοσιν 112 χιλιόγραμμα), ὅλα δὲ τὰ λοιπὰ οἱ Ἀμερικανοί. Παρ' ὅλας δὲ τὰς παλαιότητας ἀγωνιστικὰς ἀμερικανικὰς παραδόσεις καὶ τὴν ἐξαιρετικὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἡ ἀγωνιστικὴ κατεῖχεν ἔκτοτε εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ ἦθη καὶ μάλιστα τὰ φρονητικὰ, τὸ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα τῶν ὀργανωτῶν τῆς Ἐκθέσεως, οἱ ὅποιοι κατέβαλον τὰς δαπάνας τῆς ὀργανώσεως, ἐξηνάγκασε τοὺς Ἀμερικανοὺς φιλάθλους νὰ δεχθοῦν μετὰ τῶν ἀγωνισμάτων τῆς διεθνoῦς ἀγωνιστικῆς καὶ πολλὰ ἄλλα ἀγωνίσματα ἡμιμαγρίων καὶ ἡμιπολιτισμένων, ἐρυθροδέρμων καὶ κιτρίνων, μὲ τὰ ὅποια, φυσικὰ, θὰ ἐκινεῖτο περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ ἡ ἔκθεσις θὰ ἐξησφάλιζε περισσότερους ἐπισκέπτας. Ἡ ἡμέρα τῆς ἐκτελέσεως τῶν ἰδιορρυθμῶν τούτων ἀγωνισμάτων ἡ ἀποκληθεῖσα *ἀνθρωπολογικὴ ἡμέρα* (anthropological day) λόγῳ τῆς ποικιλίας τῶν φυλῶν καὶ ἡ ὁποία κατὰ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ τοῦ κ. βαρῶνου Κουμπερτέν διήρκεσε τεσσαράκοντα ὀκτὼ ὥρας, παρουσίασεν εἰς τὸ Στάδιον «Ἐρυθροδέρμους Σιού καὶ Παταγωνίους τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, Κοκοπὰς τοῦ Μεξικοῦ καὶ Μορὸς ἀπὸ τὰς Φιλιππίνας νήσους, Πυγμαίους τῆς Ἀφρικῆς, Ἀραβουσῆς καὶ Τούρκους. Ὅλη δὲ αὐτὴ ἡ ποικιλία τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν ἠγωνίσθη καὶ εἰς τὰ συνήθη ἀγωνίσματα τοῦ πολιτισμένου κόσμου, δρόμους, διελκυστίνδα, σφαιροβολίαν, ἀκοντισμόν, πηδήματα, τόξυσιν». Καὶ ὅπως προσφνεστάτα προσθέτει ὁ κ. Κουμπερτέν: «Εἰς κανὲν ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου δὲν θὰ ἐτολμοῦσαν νὰ περιλάβουν εἰς τὸ πρόγραμμα μιᾶς Ὀλυμπιάδος τέτοια *νούμερα*. Εἰς τοὺς Ἀμερικανοὺς ὁμως ὅλα ἐπιτρέπονται καὶ ὁ νεανικὸς τῶν ἐνθουσιασμὸς θὰ προεκάλει

ἀσφαλῶς τὴν συγγνώμην τῶν σκιῶν τῶν μεγάλων προγόνων Ἑλλήνων, ἂν αὐταὶ κατὰ τύχην ἤρχοντο νὰ περιπλανηθοῦν τὴν στιγμὴν ἐκείνην μεταξὺ τοῦ διασκεδάζοντος πλήθους».

Ἡ τοιαύτη ὁμῶς κατεύθυνσις, πρὸς τὴν ὁποίαν κυρίως ἡ ἔλλειψις ὑλικῶν μέσων ἔτρεψε τοὺς ἀγῶνας, καθὼς καὶ ὁ συνδυασμὸς αὐτῶν πρὸς ἐπιχειρήσεις ξένας ἐντελῶς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, προεκάλεσε μεγίστας ἀπογοητεύσεις εἰς ὅλους τοὺς φίλους τῆς ὀρθῆς ἀγωνιστικῆς, τοὺς ἐλπίζοντας δι' αὐτῆς νὰ φέρουν κάποιαν σωματικὴν καὶ ψυχικὴν ἀναγέννησιν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἠθῶν, ἀνάλογον πρὸς ἐκείνην ἣ ὁποία πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων εἶχεν ἀρχίσῃ νὰ ἐκδηλώνεται εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ τόσον οἱ Σκανδιναβικοὶ ὅσον καὶ οἱ Γερμανικοὶ ἀγωνιστικοὶ κύκλοι, δὲν ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μετᾶσχουν εἰς τὸ μέλλον, εἰς τοιοῦτου εἴδους πανηγύρεις.

Ἀπόφαισις τῆς Ἑλληνικῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἐπαναλήψεως τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων ἐν Ἀθήναις. Αἱ πρῶται τῆς ἐνέργειαι. Ἡ ἐπαφὴ μετὰ τῶν ξένων ἀθλητικῶν κέντρων καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῆς.

Αὕτῃ ἀκριβῶς ἦτο ἡ διεθνῆς ἀγωνιστικὴ κατάστασις, τὸ φθινόπωρον τοῦ 1904, εὐθὺς μετὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Ἀγ. Λουδοβίκου, ὅταν ἡ Ἑλληνικὴ Ὀλυμπιακὴ Ἐπιτροπὴ ὑπερικήσασα τοὺς ἐνδοιασμοὺς καὶ τοὺς δισταγμοὺς τῆς, ἀπεφάσισε νὰ ἐπαναλάβῃ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ἐν Ἀθήναις, διὰ τὴν τέλεσιν τῶν ὁποίων ὄχι μόνον οὐδὲν ἐμπόδιον καὶ οὐδεμίαν ἀντίδρασιν δὲν ὑπῆρχεν ἐξωθεν ἀλλὰ τούναντίον, ὁ περισσότερος ἀθλητικὸς κόσμος μὲ συμπάθειαν ἀνέμενε ταύτην, ἐλπίζων ὅτι δι' αὐτῆς θ' ἀνεβαπτίζετο ὁ παραστρατισμένος εὐρωπαϊκὸς ἀθλητισμὸς εἰς μίαν νέαν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ — τὸ Στάδιον τῶν Ἀθηνῶν — ὁπόθεν θὰ ἐξήρχετο τελείως ἀποκεκαθαρμένος, ὑγιής, Ὀλύμπιος εἰς συμμετρίαν καὶ κάλλος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμῶς, μὴ ἔχουσα μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης κανένα σύνδεσμον μὲ τοὺς ξένους ἀγωνιστικοὺς κύκλους,

μετεχειρίσθη ὡς πρόχειρον μέσον ἐπαφῆς τὰς ἑλληνικὰς Πρεσβείας καὶ τὰ Προξενεῖα. Τὸ μέτρον ὅμως τοῦτο δὲν ἀπεδείχθη κατάλληλον, διότι μέχρι τοῦ τέλους Ἰουνίου 1905, κανεὶς δὲν εἶχεν ἀπαντήσῃ εἰς τὰς προσκλήσεις της καὶ δὲν εἶχεν οὐδαμόθεν λάβῃ οὐδὲ μίαν δῆλωσιν συμμετοχῆς.

Στρατηγὸς Clément Lefebure ἰδρυτὴς τῆς Βελγικῆς Ἐπιτροπῆς
τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 1906.

Κατὰ τὸ ἔτος ὅμως ἐκεῖνο συνέπεσεν ἡ σύγκλησις τοῦ Β Διεθνoῦς Συνεδρίου τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, τὸ ὁποῖον μερίμνη τῆς Βελγικῆς κυβερνήσεως ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ εἰς Λιέγην καὶ νὰ συγκεντρώσῃ τοὺς κορυφαίους γυμναστικούς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀμερικῆς καθὼς καὶ πολλοὺς διακεκριμένους φυσιολόγους καὶ παιδαγωγικούς. Εἰς τὸ συνέδριον

ἐκεῖνο, εἶχε προσκληθῆ καὶ ἡ Ἑλλάς, ἐπρόκειτο δὲ ν' ἀντιπροσωπευθῆ δι' ἑμοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ μου ἀνέθεσεν ἡ Ἐπιτροπὴ τὴν προπαγάνδαν τῶν Ἀγώνων καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου καὶ μετὰ τὴν λήξιν αὐτοῦ.

Πράγματι, δὲ ἀφοῦ ἐν Λιέγη προσεπάθησα καὶ κατόρθωσα νὰ προσεταιρισθῶ εἰς τὴν ιδέαν τῶν ἀγώνων πρῶτον τὸν τότε διοικητὴν τῆς ἐν Βρυξέλλαις γυμναστικῆς σχολῆς, τὸν νῦν στρατηγὸν κ. Lefebure, καθὼς καὶ τοὺς Σουηδοὺς, Δανούς, Νορβηγούς καὶ Γάλλους ἐπισήμους ἀντιπροσώπους, μετέβην ἐκεῖθεν εἰς Γαλλίαν, Γερμανίαν, Δανίαν, Σουηδίαν, καὶ Ἑλβετίαν καὶ ἀφ' ἐνὸς μὲν μετὰ τὰς διαλέξεις μου διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν Ἀρχαίων, ἐξ ἄλλου δὲ μετὰ τὰς προσωπικὰς μου σχέσεις μετὰ τοὺς τότε προϊσταμένους καὶ τῆς ἐπισήμου γυμναστικῆς καὶ τῆς ἰδιωτικῆς ἀγωνιστικῆς κινήσεως, κατόρθωσα ἐντὸς διμήνου νὰ ἰδρυθῶσιν εἰς ὅλας τὰς χώρας ταύτας Ἐπιτροπαὶ ἐκ σημαινόντων προσώπων καὶ ἐκ διακεκριμένων φιλάθλων, αἱ ὁποῖαι ν' ἀναλάβουν τὴν φροντίδα τῆς συμμετοχῆς τῆς χώρας των εἰς τοὺς Β' Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας τῶν Ἀθηνῶν. Συγχρόνως δὲ συζητήσα χωριστὰ μετὰ μίαν ἐκάστην ἐκ τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων τὰς διαφοροὺς λεπτομερείας τῆς τελέσεως τῶν ἀγώνων, τῆς διευκολύνσεως τοῦ ταξιδίου, τῆς φιλοξενίας τῶν ξένων ἀθλητῶν κ.λ.π. καὶ ἐπέτυχα καὶ ἐπὶ ὅλων τούτων τῶν σπουδαιωτάτων διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἀγώνων ζητημάτων, νὰ συλλέξω λίαν διαφωτιστικὰ διὰ τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπιτροπὴν στοιχεῖα, εἰς τρόπον ὥστε ὅταν μετὰ τρεῖς μῆνας ἀκριβῶς, περὶ τὸ τέλος Ὀκτωβρίου 1905, ἐπέστρεψα ἐκ τοῦ προπαγανδιστικοῦ ἐκείνου ταξιδίου, παρουσίασα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων, ὅχι μόνον τὰς ἐπισήμους διαβεβαιώσεις πολυαριθμοτάτης συμμετοχῆς τῶν Σουηδῶν, Γερμανῶν, Δανῶν, Ἑλβετῶν, Νορβηγῶν, Βέλγων καὶ Γάλλων, ἀλλὰ καὶ προσχέδια ὀργανώσεως καὶ κανονισμῶν, κοινῶς ἀνεγνωρισμένων καὶ παραδεκτῶν ὑφ' ὅλων. Ἐξασφαλισθείσης δὲ οὕτω τῆς συμμετοχῆς εὐθύς ἐξ ἀρχῆς ὑπερπεντακοσίων ξένων ἀθλητῶν, προέβη πλέον ἐν ἀπολύτῳ βεβαιότητι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὰ λοιπὰ ἔργα της, καὶ ταχέως

ἐδημοσίευσε καὶ διένειμε τὸ πρόγραμμα τῶν ἀγώνων καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῶν διαφορῶν ἀγωνισμάτων.

Τὸ πρόγραμμα καὶ οἱ κανονισμοὶ τῶν ἀγώνων.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἀγώνων εἶχεν ἑπτὰ ἐν ὄλῳ κατηγορίας ἀγωνισμάτων, αἱ ὁποῖαι περιέλαβον ἑβδομηκοντατέσσαρα ἐν συνόλῳ ἀγωνίσματα, τὰ ἑξῆς:

Α' Ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα (ἐν συνόλῳ 28).

1. Δρόμοι ἑπτὰ (100, 400, 800 καὶ 1500 μέτρων, 110 μετ' ἐμποδίων, 5 ἀγγλ. μιλίων καὶ Μαραθῶνιος).

2. Πηδήματα ἑξ (ἀπλοῦν εἰς μῆκος ἄνευ φορᾶς, εἰς ὕψος ἄνευ φορᾶς, εἰς μῆκος μετὰ φορᾶς, εἰς ὕψος μετὰ φορᾶς, τριπλοῦν καὶ ἐπὶ κοντῶ).

3. Ρίψεις πέντε (Δισκοβολία Ἑλληνική, δισκοβολία ἑλευθέρα, Σφαιροβολία, Λιθοβολία νεοελληνική, ἀκοντισμός).

4. Ἄρσεις βαρῶν (δι' ἀμφοτέρων καὶ δι' ἑκατέρας χειρός).

5. Πάλη ἀγωνίσματα τέσσαρα: ἔλαφροί, βαρεῖς, μέσοι καὶ τελικὸν πρωτάθλημα πάλης).

6. Διελκυστίνδα (ὀμάδες ἑξ ὀκτῶ ἀθλητῶν).

7. Βάδισις 1500 καὶ 3000 μέτρων.

8. Ἀναρρίχσις ἐπὶ κάλῳ.

Β' Γυμναστικὰ ἀγωνίσματα.

1. Ἄγὼν καθ' ὀμάδας.

2. Γυμναστικὸν πένταθλον.

3. » ἑξαθλον.

Γ' Ἀγωνιστικαὶ Παιδιαί.

1. Ἀντισφαίρισις (ἀπλῆ καὶ διπλῆ κυριῶν, ἀπλῆ κυριῶν, διπλῆ μικτή).

2. Ποδοσφαίρισις (Association).

Δ' Ὀπλομαχία.

1. Εἶφος ἀσκήσεως καθ' ἄνδρα.

2. » τριγωνικὸν »

3. Σπάθη μονομαχίας » (ἐν κτύπημα),

4. » ἀσκήσεως (τρία κτυπήματα).

5. Εἶφος καθ' ὀμάδας.

6. Σπάθη »

7. Εἶφος τριγωνικὸν καθηγητῶν ὀπλομαχίας.
8. Σπάθη ἐπίσης.

Ε' Ναυτικά ἀγωνίσματα.

1. Κολύμβησις 100 καὶ 400 μέτρων καὶ ἑνὸς Ἀγγλικοῦ μιλίου (κατ' ἄνδρα).
2. Κολύμβησις καθ' ὀμάδας.
3. Ἄγὼν καταδύσεως ἀπὸ 3 - 12 μέτρων.
4. Ἄγὼν κωπηλασίας:
 - α) δικώπων (Canoe) μεθ' ἑνὸς ἐρέτου.
 - β) δικώπων (yole franche) μετὰ δύο ἐρετῶν, 1000 μέτρα.
 - γ) τετρακώπων (yole franche) μετὰ 4 ἐρετῶν 2000 μ.
 - δ) ἑξακώπων Π. Ναυτικοῦ, 6 ἐρέται, 2000 μέτρα.
 - ε) πρώτων λέμβων Π. Ναυτικοῦ 16 ἐρέται, 3000 μέτρα.

ΣΤ' Σκοποβολία.

1. Στρατιωτικὸν τυφέκιον ἀπὸ 300 μέτρων.
2. Τυφέκιον Γκραῖ ἀπὸ 200 μ.
3. Τυφέκιον ἐλεύθερον ἀπὸ 300 μέτρα κατ' ἄνδρα καὶ καθ' ὀμάδας.
4. Περίστροφον στρατιωτικὸν ἀπὸ 20 μέτρων.
5. Περίστροφον ὑποδείγματος 1873 ἀπὸ 20 μέτρων.
6. Περίστροφον ἐλεύθερον ἀπὸ 25 μέτρων.
7. Πιστόλιον μὲ σκόπευσιν, ἀπὸ 20 μέτρων.
8. Πιστόλιον μὲ παράγγελμα, ἀπὸ 25 μέτρων.
9. Κυνηγετικὸν ὄπλον. Βολὴ ἀπλῶν πηλίνων δίσκων καθὼς καὶ διπλῶν.

Ζ' Ποδηλασία.

1. Ἄγὼν 1000 μέτρων.
2. Στροφή στίβου (333 $\frac{1}{3}$ μέτρων).
3. Ἄγὼν διδύμων ποδηλάτων (tandem) 2000 μέτρων.
4. Ἄγὼν 5, 20 καὶ 84 χιλιομέτρων.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας ἐγένοντο δεκτοὶ μόνον *φίλαθλοι*, οἱ ὅποιοι ὄφειλον νὰ δηλώσουν συμμετοχὴν διὰ τῶν οἰκείων ἐπιτροπῶν τῆς εἰς τοὺς ἀγῶνας συμμετοχῆς τῶν χωρῶν των, εἰς τὰς ὁποίας πάλιν ἢ φίλαθλος ἰδιότης των θὰ διεπιστοῦτο

ὑπὸ τῶν φιλάθλων ἀγωνιστικῶν ἢ γυμναστικῶν ἐνώσεων τῆς χώρας των. Νικηταὶ θ' ἀνεκηρύσσοντο οἱ τρεῖς πρώτοι εἰς ἕκαστον ἀγώνισμα.

Οἱ ἀγῶνες διήρκεσαν δέκα ἡμέρας ἀκριβῶς (9-19 Ἀπριλίου) καὶ διεξήχθησαν ἐν ἀπολύτῳ τάξει καὶ εὐκοσμίᾳ μοναδικῇ. Ἡ Ἑλλανόδικος Ἐπιτροπὴ ἦτο διεθνῆς καὶ ἀπετελεῖτο πραγματικῶς ἀπὸ διακεκριμένους φιλάθλους ὄλων ἀνεξαιρέτως τῶν Ἐθνῶν· ἀλλὰ καὶ πλὴν τούτων ὅλα τὰ μετασχόντα Ἐθνη εἶχον φροντίση νὰ στείλουν πλὴν τῶν ἀθλητῶν καὶ ἀντιπροσωπείας ἐκ τῶν μᾶλλον ἐξεχουσῶν ἀθλητικῶν καὶ γυμναστικῶν φυσιογνωμιῶν, εἰς τρόπον ὥστε πλὴν τῆς ἐν τῇ κονίστρῳ ἐγκατεστημένης διεθνοῦς Ἑλλανοδίκου Ἐπιτροπῆς, ὁλόκληρος ἡ κερικὸς τῶν ἐπισήμων ἦτο γεμάτη ἀπὸ τὰς σημαντικώτερας ἀθλητικὰς καὶ γυμναστικὰς προσωπικότητας τῆς Εὐρώπης. Ἡ συμμετοχὴ τῶν ξένων ἀθλητῶν καὶ γυμναστῶν ὑπερέβη πᾶσαν προσδοκίαν, οἱ δὲ ἀγῶνες διεξήχθησαν *μὲ ἱπποτικὸν πνεῦμα καὶ ἀγωνιστικὴν ἐντιμότητα παραδειγματικὴν*, χωρὶς κανὲν ἀπολύτως δυσάρεστον ἐπεισόδιον· ἂν μάλιστα δὲν συνέβαινε καὶ ἡ ἀποδοκιμασίᾳ ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ Αὐστριακοῦ πρωταθλητοῦ τῆς ἄρσεως βαρῶν Steinbach, προελθοῦσα ἐκ τῆς ἀβασανίστου ἀναγραφῆς εἰς τινὰ ἑφημερίδα τῆς ψευδοῦς εἰδήσεως, ὅτι οὗτος ἦτο ἐξ ἐπαγγέλματος ἀθλητῆς, οἱ ἀγῶνες τοῦ 1906 θ' ἀπετέλουν μοναδικὸν φαινόμενον ἀγωνιστικῆς τελειότητος καὶ εὐκοσμίας, ὁμοίαν τῆς ὁποίας οὐδεμίᾳ ἄλλῃ ἐκ τῶν μέχρι σήμερον Ὀλυμπιάδων, πλὴν τῆς ἐν Στοκχόλμῃ τῷ 1912, ἠδυνήθη νὰ ἐπιδεῖξη.

Ἡ συμμετοχὴ τῶν ξένων εἰς τοὺς ἀγῶνας.

Εἰς τοὺς ἀγῶνας μετέσχον δεκαεπτὰ Εὐρωπαϊκὰ ἔθνη (Ἀγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Αὐστρία, Οὐγγαρία, Βοεμία, Ρωσσία, Φιλανδία, Σουηδία, Δανία, Νορβηγία, Βέλγιον, Ὀλλανδία, Ἰταλία, Ἑλβετία, Τουρκία καὶ Ἑλλάς) καὶ τέσσαρα ἐκ τῶν λοιπῶν ἠπειρῶν (Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι Ἀμερικῆς, Καναδᾶς, Αὐστραλία, Αἴγυπτος). Τ' ἀποτελέσματά των δὲ κατανεμόμενα κατὰ ἔθνη εἶχον ὡς ἑξῆς :

Α' ΑΘΛΗΤΙΚΗ

Ἑθνῆ	Νίκαί		
	Πρώται	Δεύτεραι	Τρίται
Ἀμερικὴ	11	4	7
Ἀγγλία (καὶ ἀποικίαι) . . .	4	7	3
Ἑλλὰς	3	3	5
Σουηδία	2	4	6
Αὐστρία	2	2	—
Οὐγγαρία	1	3	2
Δανία	2	1	—
Φιλλανδία	2	—	1
Γερμανία	1	1	4
Γαλλία	1	—	1
Βέλγιον	—	—	1

Β' ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ

(ομάδες — πένταθλον — ἑξαθλον).

Γαλλία	7	1	
Γερμανία	6	10	
Ἰταλία	6	—	
Ἑλλὰς	1	6	
Οὐγγαρία	2	3	
Νορβηγία	1	1	
Δανία	1	—	
Βοημία	1	1	

Γ' ΟΠΛΟΜΑΧΙΑ

Ἔθνη	Νίκαί		
	Πρῶται	Δεύτεραι	Τρίται
Γαλλία	3	1	1
Γερμανία	2	2	—
Ἑλλάς	1	2	1
Βέλγιον	2	—	1
Ὀλλανδία	—	1	2
Ἰταλία	—	1	1
Ἀγγλία	—	1	—
Ὀυγγαρία	—	—	1

Δ' ΚΟΛΥΜΒΗΣΙΣ

Ἀγγλία	1	2	3
Γερμανία	1	2	—
Αὐστρία	1	—	2
Ὀυγγαρία	1	1	—
Ἀμερική	1	—	—

Ε' ΣΚΟΠΟΒΟΛΗ

Ἑλβετία	4	3	2
Γαλλία	3	2	3
Ἑλλάς	2	3	3
Ἀγγλία	2	—	2
Σουηδία	—	1	1
Ἰταλία	—	1	—

ΣΤ' ΚΩΠΗΛΑΣΙΑ

Ἑθνη	Νικαι		
	Πρώται	Δεύτεραι	Τρίται
Ἰταλία	4	1	1
Γαλλία	1	2	3
Ἑλλάς	1	2	1
Βέλγιον	—	1	—

Ζ' ΠΟΔΗΛΑΣΙΑ

Ἀγγλία	2	3	—
Γαλλία	1	2	4
Ἰταλία	3	—	—
Γερμανία	—	1	1
Βέλγιον	—	—	1

Η' ΑΘΛΗΤΙΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑΙ

(* Αντισφαίρισις, Ποδοσφαίρισις)

Γαλλία	3	1	—
Ἑλλάς	1	3	3
Δανία	1	—	—
Βοημία	—	—	2
Τουρκία	—	1	—
Αἴγυπτος	—	1	—

ΠΙΝΑΞ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΚΑΤ' ΕΘΝΗ

Ἔθνη μετασχόντα	Νίκαι εἰς ὅλα τὰ ἀγωνίσματα			Ὅλικός ἀριθμός *	Σειρά ἐπιτυχίας
	Πρώτοι	Δεύτεροι	Τρίτοι		
Γαλλία	19	9	12	87	1
Ἑλλάς	9	19	13	78	2
Γερμανία	10	16	5	67	3
Ἀγγλία	9	13	8	61	4
Ἀμερική	12	4	7	51	5
Ἰταλία	13	3	2	47	6
Οὐγγαρία	4	7	3	29	7
Σουηδία	2	5	7	23	8
Ἑλβετία	4	3	2	20	9
Δανία	4	1	—	13	10
Βέλγιον	2	1	3	11	11
Φιλανδία	2	1	—	7	12
Βοημία	1	1	2	7	12
Νορβηγία	1	1	—	5	13
Ὀλλανδία	—	1	2	4	14
Τουρκία	—	1	—	2	15
Αἴγυπτος	—	1	—	2	15

Ἡ τάξις ἐπιτυχίας τῶν διαφόρων Ἐθνῶν.

Ἀπολύτως δίκαια στατιστικὴ συνολικῆς ἐπιτυχίας κατ' ἔθνος δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνῃ. Αὕτη θὰ ἦτο δυνατὴ μόνον ἂν ὅλα τὰ μετασχόντα ἔθνη ὑπεχρεοῦντο νὰ μετάσχουν εἰς ὅλα ἀνεξαιρέτως τ' ἀγωνίσματα καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ

* Σημ. Ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς ἐξάγεται πολλαπλασιαζομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μὲν πρώτων νικῶν ἐπὶ 3, τῶν δευτέρων ἐπὶ 2 καὶ τῶν τρίτων ἐπὶ 1 καὶ ἀθροισζομένων τῶν τριῶν τούτων γινομένων.

ἀθλητῶν. Ἐν πάσῃ ὁμῶς περιπτώσει μεταξὺ ὄλων τῶν ξένων ὑπῆρξε καταφανεστάτη ἢ ὑπεροχὴ τῶν Ἀμερικανῶν εἰς τὰ ἀθλητικὰ ἀγωνίσματα (sports athlétiques, athletics) ὅπου ἐπὶ 29 ἀγωνισμάτων ἐν συνόλῳ ἔλαβον 11 πρώτας νίκας, 5 δευτέρας καὶ 7 τρίτας, κατὰ δεύτερον δὲ λόγον τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Σουηδῶν. Οἱ Ἕλληνες ἀθληταὶ Γεωργαντᾶς τῶν ρίψεων καὶ Τόφαλος τῆς ἄρσεως βαρῶν κατὰ πρῶτον λόγον, καθὼς καὶ οἱ Ἀλιπράντης τῆς ἀναρριχίσεως ἐπὶ κάλω, Σπετσιώτης καὶ Σαριδάκης τῆς βαδίσεως, Διακίδης τοῦ πηδήματος εἰς ὕψος καὶ Δώριζας τῆς λιθοβολίας, κατῴρθωσαν νὰ δώσουν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὴν αὐτὴν σχεδὸν θέσιν πρὸς τὴν Σουηδίαν. Ὁ Γεωργαντᾶς μάλιστα ὑπῆρξεν ὁ τρίτος πολυνείκης ἀθλητῆς τῆς Ὀλυμπιάδος τοῦ 1906, μετὰ τοῦ Ἀμερικανοῦ Σέριδαν (πρώτου) καὶ τοῦ Σουηδοῦ Λέμιγκ (δευτέρου).

Οἱ γυμναστικοὶ ἀγῶνες. Τὰ ἐπιδειχθέντα γυμναστικὰ συστήματα.

Εἰς τὴν γυμναστικὴν, εἰς μὲν τὰς καθ' ὁμάδας ἀσκήσεις μετέσχον τὰ ἕξ ἔθνη, ἰδιαίτερος καλλιτεροῦντα τὴν μεθοδικὴν γυμναστικὴν, κατὰ διαφόρους μεθόδους καὶ συστήματα: Γερμανία, Δανία, Σουηδία, Νορβηγία, Οὐγγαρία, Ἰταλία, Βοεμία καὶ Ἑλλάς.

Ἐκ τούτων ἡ Δανία εἶχε πλὴν τῆς ἐκ γυμναστῶν ὁμάδος, ἀποστείλη καὶ ὁμάδα γυμναστριῶν. Ἡ Σουηδικὴ ὁμάς, ἀποτελουμένη ἐκ 34 ἀρίστων γυμναστῶν, ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γιγαντοσώμου, νῦν συνταγματάρχου κ. Konrad Wallenius, περιορίσθη μόνον εἰς *ἐπίδειξιν* τοῦ Σουηδικοῦ γυμναστικοῦ συστήματος, καθόσον αὐταὶ αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τούτου δὲν ἐπιτρέπουν τὸν συναγωνισμόν. Αἱ λοιπαὶ συνηγωνίσθησαν καὶ ἐνεφάνισαν ἢ μὲν Νορβηγικὴ ἐλαχίστην παραλλαγὴν τοῦ Σουηδικοῦ συστήματος, μὲ προσθήκην μόνον ἐντονωτέρων ἀσκήσεων δυνάμεως καὶ πηδημάτων μὲ ὠστικὸν βατήρα καθὼς καὶ κυβιστίσεων ὑπὲρ κολοσσαίων ἐφαλτήριον. Οἱ Δανοὶ εἶχον περισσότερον ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ τὸ Σουηδικὸν σύστημα ἢ μᾶλλον ἐνεφάνισαν αὐτοῦσιν

τὴν ὑπ' αὐτῶν ἀποκαλουμένην *παλαιὰν Δανικὴν γυμναστικὴν* (Gammel Dansk Gymnastik) ἣτοι συνδυασμὸν Γερμανικῆς καὶ Σουηδικῆς μεθόδου, εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν προσθέσει τὰς ὑπ' αὐτῶν ἀποκαλουμένας *ἀσκήσεις δεξιότητος* (Behaendighets øvelser) ἣτοι εὐφρευστάτους ὁμολογου-

Ὁ Σουηδὸς κ. Sigfrid Edström, Πρόεδρος τῆς Διεθνoῦς Φιλὰθλου Ἀθλητικῆς Ἐνώσεως.

μένως συνδυασμοὺς χαμαικυβιστήσεων, κατακορύφων ἀναστροφῶν καὶ ἐκκυβιστήσεων. Τὴν ὁμάδα των ἐγύμνασεν ὁ κ. Holger Nielsen, παλαιὸς ἀθλητὴς τῶν ἀγῶνων τοῦ 1896. Ἡ ὑπεροχὴ ὅμως τῆς Νορβηγικῆς ὁμάδος ἦτο πλέον ἢ καταφανής, ὅπως καὶ ἡ ὑπεροχὴ τῶν δύο τούτων ὁμάδων ἀπέναντι πασῶν τῶν λοιπῶν, δι' ὃ καὶ ἡ διεθνῆς Ἑλλα-

νόδικος Ἐπιτροπή ὀρθότατα ἀπένειμε πρῶτον βραβεῖον καὶ εἰς τὴν Νορβηγικὴν ομάδα καὶ εἰς τὴν Δανικὴν.

Ἐκ τῶν λοιπῶν ομάδων αἱ δύο Ἴταλικαὶ (Ρώμης καὶ Πιστόγιας) ἡ Γερμανικὴ καὶ ἡ Οὐγγρικὴ ἐπέδειξαν τὸ γερμανοελβετικὸν γυμναστικὸν σύστημα (τοῦ Jahn). Καὶ οἱ μὲν Γερμανοὶ καὶ οἱ Οὐγγροι ἀμιγῆς καὶ αὐτούσιον, οἱ δὲ Ἴταλοὶ τροποποιημένον, μὲ περισσοτέρας ἀσκήσεις εὐστροφίας καὶ δεξιότητος καθὼς καὶ τὰς ἀσκήσεις μὲ τὰ ξύλινα χειροστηρίγματα, ἀποκλειστικῶς Ἴταλικῆς ἐφευρέσεως. Ἡ ἀκρίβεια τῆς ἐκτελέσεως, ἰδιαιτέρως δὲ ἡ δεξιότης καὶ ἡ μεγάλη εὐκίνησις τῶν Ἰταλῶν, ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ὑπολειπομένους ἀνταγωνιστάς των, ἔδωσαν εἰς αὐτοὺς τὴν δευτέραν θέσιν ἐπιτυχίας. Οἱ Γερμανοί, ἔχοντες ὡς γυμναστήν τὸν νικητὴν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων τοῦ 1896, τὸν συμπαθέστατον Schumann, ἐπέδειξαν τὸ σύστημά των καλύτερον ἀπὸ τοὺς Οὐγγρους δι' ὃ καὶ ἔλαβον καὶ οὗτοι δευτέρον βραβεῖον οἱ δὲ Οὐγγροι τρίτον. Ἡ Ἑλληνικὴ ὁμάς παρουσίασεν ἀμιγῆς τὸ Σουηδικὸν σύστημα. Ἀπὸ ἀπόψεως φυσιολογικῆς συνθέσεως καὶ ἐκλογῆς τῶν ἀσκήσεων ἠδύνατο νὰ ταχθῆ μεταξὺ τῶν ἀρίστων. Ἀπὸ ἀπόψεως ὁμως ἐκτελέσεως ὑστέρει εἰς μέγιστον βαθμὸν, λόγῳ ἀνεπαρκεστάτης προπαρασκευῆς τῶν ἀποτελεσάντων αὐτήν. Οἱ ὀλίγοι ἑταῖροι τοῦ Πανελληνίου γυμναστικοῦ Συλλόγου, οἱ ἐπὶ ὀλίγους μῆνας γυμνασθέντες συστηματικῶς ὑπὸ τῶν κ. κ. Καρβελᾶ καὶ Λευκαδίτη, δὲν ἦτο δυνατόν εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐκεῖνο χρονικὸν διάστημα ν' ἀποκτήσουν οὐδὲ μέρος κὰν τῆς μυϊκῆς ρώμης καὶ τῆς ἀντοχῆς, τῆς σταθερότητος τῆς ἐκτελέσεως, τῆς ἀκρίβειας καὶ τῆς εὐρύθμιας, τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων διὰ νὰ ἔχη μία ὁμάς γυμναστῶν, γυμναστικῶς ἀρτίαν ἐμφάνισιν.

Αἱ Δανίδες ἐνεφάνισαν τὸ σύστημα τοῦ ἐκλιπόντος Δανοῦ γυμναστοῦ καὶ χοροδιδασκάλου Paul Petersen. Τὰς παρουσίασε δὲ αὐτὴ ἡ θυγάτηρ τοῦ ἐφευρέτου, διδασκάλισσα τῆς γυμναστικῆς δεσποινίς Petersen. Ἀπὸ ἀπόψεως ἐκτελέσεως εὐτόνον καὶ εὐρύθμου, αἱ Δανίδες, ἦσαν τελείως ἀξίαι τῶν χειροκροτημάτων τοῦ κοινοῦ. Τὸ ποιὸν ὁμως καὶ ἡ σύνθεσις τῶν ἀσκήσεων ἦτο ἀξία χοροδιδασκάλου καὶ ὄχι γυμναστοῦ.

Καὶ γεννᾶται τώρα εἰς κάθε ἀναγνώστην ὅλως φυσικῶς τὸ ἐρώτημα: Δὲν εἶχεν ἄρα γε ἡ Δανία καλυτέρας ομάδας νὰ στείλῃ; Βεβαίως εἶχεν ἀναριθμήτους ομάδας καὶ ἀρίστas, ἰσαξίας καὶ ἰσοδυνάμους πρὸς τὴν Σουηδικήν, ἡσχημένες κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς μέθοδον καὶ ὑπὸ ἐπιστημόνων

Ὁ ἐπιθεωρητὴς τῆς Δημοτικῆς ἐκπαίδευσως ἐν Δανίᾳ
Jens Bergman, ἀντιπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου τῆς
Παιδείας τῆς Δανίας κατὰ τοὺς Ἀγῶνας († 1917)

γυμναστῶν. Αἱ ομάδες τῆς Δανικῆς Σκοπευτικῆς Ἑταιρείας εἶχον τὴν ἐποχὴν ἐκείνην 60 χιλιάδας μελῶν γυμνασμένων κατὰ τὸ Σουηδικὸν σύστημα. Οἱ γυμναστικοὶ σύλλογοι ὅμως τῆς Κοπεγχάγης, οἱ ἀκολουθοῦντες τὴν παλαιὰν γυμναστικὴν μέθοδον, κατώρθωσαν καὶ ἐξουδετέρωσαν τοὺς ἀντιπάλους καὶ ἔβαλαν τοὺς δικούς των εἰς τὴν Δανικὴν ἀποστολήν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ Ἐπίσημος Δανικὴ γυμναστικὴ, ἡ ἀνεγνωρισμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, δὲν ἀντεπροσωπευθῆ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀλλ' ἔμεινε κυρία τοῦ πεδίου ἡ γυμναστικὴ ρουτίνα καὶ ὁ ἔμπειρισμός.

*
* *

Εἰς τὴν κατ' ἄτομον γυμναστικὴν δὲν ἐπετράπη ἀγὼν ἐπὶ ἑνὸς καὶ μόνου γυμναστικοῦ ὄργανου, ἀλλὰ ἐγένοντο οἱ ἕξις δύο σύνθετοι ἀγῶνες: α) *γυμναστικὸν πένταθλον* περιλαμβάνον: δίξυγον, μονόξυγον, κρίκους, ἵππον ἀνευ λαβῶν καὶ πῆδημα εἰς μῆκος καὶ ὕψος. β) *γυμναστικὸν ἑξαθλον* περιλαμβάνον τὰ πέντε προηγούμενα ἀγωνίσματα καὶ ἵππον μετὰ λαβῶν. Ὁ ἀγὼν διεξήχθη κυρίως μεταξὺ τῶν κρατῶν τῆς ἠπειρωτικῆς Εὐρώπης, ὅπου τὸ σύστημα τοῦτο (τοῦ Jahn) κυριαρχεῖ. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κρίσις τοῦ ἀγῶνος ἐγένετο μὲ βαθμολογίαν (ἀπὸ 0 - 20 δι' ἕκαστον κατὰ μέρος ἀγώνισμα καὶ ἀνακήρυσιν ὡς πρώτου τοῦ λαμβάνοντος ἀπὸ 90 ἀριθμοὺς καὶ ἄνω διὰ τὸ πένταθλον καὶ 100 διὰ τὸ ἑξαθλον) ἀνεκηρύχθησαν τελικῶς πρῶτοι νικηταὶ 6 Γάλλοι, 6 Γερμανοί, 5 Ἰταλοί, 2 Οὐγγροὶ, 1 Βοεμὸς καὶ 1 Ἕλληνας, ὁ Ἀλιπράντης, τοῦ γυμναστικοῦ Συλλόγου Ἐρμῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τὰ ἐκτὸς τοῦ Σταδίου ἀγωνίσματα.

Εἰς τὴν ὄπλομαχίαν εἰς μὲν τὸ ξίφος διεκρίθησαν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, οἱ Γάλλοι μὲ τὸν δεινὸν ὄπλομάχον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸν λοχαγὸν de la Falaise, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Βέλγοι Ἡ Ἰταλία ἡ ὁμολογουμένως ἰσόπαλος πρὸς τὴν Γαλλίαν καὶ τὸ Βέλγιον ἀπὸ ἀπόψεως μεθόδου ὄπλομαχητικῆς καὶ ὄπλομάχων, δὲν εἶχεν ἀντιπροσωπευθῆ ἐπαρκῶς εἰς αὐτὸ τὸ ἀγώνισμα. Ἡ Ἑλλάς, χάρις εἰς τὸν διακεκριμένον σπαθιστὴν, τὸν καθηγητὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου κ. Γεωργιάδην, ὁ ὁποῖος φιλοτίμως ἐκράτησεν ἐπὶ δέκα ἔτη συναπτὰ τὸ σπαθί του ἀήττητον, ἔλαβε ἄλλην μίαν πρώτην νίκην.

Εἰς τὴν σκοποβολὴν ὁ ἀγὼν διεξήχθη κυρίως μεταξὺ

Γάλλων, Ἑλβετῶν, Νορβηγῶν καὶ Ἑλλήνων, κατεδείχθη δὲ ἡ μεγίστην ὑπεροχὴ τῶν Ἑλβετῶν καὶ τῶν Γάλλων, οἱ ὅποιοι ἐπὶ 10 ἀγωνισμάτων πολεμικοῦ τυφεκίου καὶ πιστολίου ἔλαβον ἀπὸ 4 ἑκάτεροι. Ἡ Ἑλλάς, χάρις εἰς τὸν παλαίμαχον ἀρχισκοπευτήν, τὸν Γεώργιον Ὀρφανίδην, Ὀλυμπιονίκην τοῦ 1896, καὶ τὸν ἤδη στρατηγὸν κ. Κωνστ. Σκαρλάτον, ἔλαβε δύο πρώτας νίκας. Εἰς τὸ κυνηγετικὸν ὄπλον, ἡ καλὴ τύχη ἔδωκεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν δύο πρώτας νίκας, τῶν ὑπεραθηναίων ἀδελφῶν Μέρλιν, οἱ ὅποιοι ἐπειδὴ ἐκ πατρὸς ἦσαν ἀγγλικῆς καταγωγῆς, ἐθεωρήθησαν ὡς Ἀγγλοὶ καὶ ἐπρόσθεσαν οὕτω εἰς τὰς λοιπὰς ἀγγλικὰς ἐπιτυχίας καὶ δύο ἀκόμη πρώτας νίκας.

Εἰς τὰ λοιπὰ ἀγωνίσματα ἡ συμμετοχὴ ὑπῆρξεν ἀκόμη περισσότερον περιορισμένη. Ἡ κωπηλασία διεξήχθη σχεδὸν μόνον μεταξὺ Ἰταλῶν καὶ Ἑλλήνων ἑρετῶν μὲ 4 νίκας πρώτας τῶν Ἰταλῶν, 1 τῶν Ἑλλήνων καὶ 1 τῶν Γάλλων. Εἰς τὴν ἀντισφαίρισιν τὸ γαλλικὸν ζεύγος Decuzis ἐκέρδισε 3 νίκας καὶ 1 ἡ Ἑλληνὶς δεσποινὶς Σημηριώτη, καὶ τέλος εἰς τὴν ποδηλασίαν ὁ Ἰταλὸς Verri ἐκέρδισε 3 πρώτας νίκας, ἡ Ἀγγλίς 2 καὶ ἡ Γαλλία μίαν. Εἰς δὲ τὴν ποδοσφαίρισιν ἡ Δανικὴ ὁμάς ἀνεδείχθη νικήτρια, μὲ καταφανῆ ὑπεροχὴν ἀπέναντι τῆς Ἀγγλογαλλικῆς ὁμάδος Σμύρνης. Γενικῶς ὅμως μόνον τὰ ἐν τῷ Σταδίῳ ἀγωνίσματα ἐκίνησαν τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ τὸν ἐνθουσιασμόν του, ἀντιθέτως πρὸς τὰς Εὐρωπαϊκὰς Ὀλυμπιάδας, ὅπου τὸ Στάδιον εἶνε ἔρημον καὶ ξεχειλίζουσι τὰ ποδηλατοδρόμια καὶ τὰ terrains τῆς ποδοσφαιρίσεως ἀπὸ χιλιάδας φανατικῶν θεατῶν. Ἡ ἀρχαιοτάτη Ἑλληνικὴ ἀντίληψις ὅτι *δὲν ὑπάρχει μεγαλυτέρα δόξα διὰ τὸν ἄνδρα ἀπὸ τὰ ἄθλα τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν του*¹ περιεσώθη μέχρις ἡμῶν ὠρισμένως καὶ τὸ Στάδιον κατεκλύζετο καθ' ἑκάστην ἀπὸ δεκάδας χιλιάδων θεατῶν, μὲ θαυμαστὴν εὐκόσμιαν καὶ εὐλάβειαν παρακολουθούντων τοὺς ἀγῶνας.

¹ Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος, ὄφρα κ' ἔησιν.

² Ἡ ὅτι ποσσὶν τε ῥέξι καὶ χερσὶν ἐῆσιν. (Ὀμήρ. Ὀδύσσεια, Θ, 147).

*Σύγκρισις τῆς δευτέρας Ὀλυμπιάδος τῶν Ἀθηνῶν
πρὸς τὴν πρώτην.*

Οἱ δεύτεροι οὗτοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες τοῦ 1906 ὑπερέβαλον, ὡς ἦτο ἐπόμενον, εἰς τελειότητα ὀργανώσεως καθὼς καὶ εἰς συμμετοχὴν ἀθλητῶν καὶ εἰς ἀγωνιστικὰ ἀποτελέσματα κατὰ πολὺ τοὺς πρώτους Ὀλυμπιακοὺς Ἀγῶνας τοῦ 1896, ὡς ἀγωνιστικὸν δὲ γεγονός ὑπερέβαλον ἀναμφισβητήτως ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ πᾶσαν προγενεστέραν ὁμοίας φύσεως διεθνῆ ἐορτήν. Ἡ ὅλη ὀργάνωσις αὐτῶν, μετὰ δεκαετῆ πείραν καὶ τὰς διεξοδικὰς συνεννοήσεις αἰτινες ἐμεσολάβησαν μὲ τὰ κυριώτατα ἀθλητικὰ καὶ γυμναστικὰ κέντρα, ἦτο διὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἀληθῶς τελείας. Ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἀγωνιστικὴν ἀνέζησε τὸ ἀγώνισμα τὸ ὁποῖον πρὸ 24 αἰῶνων ὑπῆρξεν ἡ ἀφειτηρία τῆς Ἑλληνικῆς ἀγωνιστικῆς, ἡ *σταδιοδρομία* (δρόμος ἑνὸς Ὀλυμπιακοῦ σταδίου, 192 μέτρων). Μαζὺ μὲ αὐτὴν εἶδον τὸ φῶς ἡ *ἐλληνικὴ δισκοβολία*, ὁ *ἐλληνικὸς ἀκοντισμὸς*, μὲ στοργὴν φυλαγμένος καὶ καλλιεργημένος ἀπὸ τοὺς Σουηδοὺς, καὶ τὸ *πένταθλον*· παραλλήλως δὲ μὲ τὴν ἀγωνιστικὴν, *σειρὰ ἐπιδείξεων γυμναστικῶν ομάδων* ὄλων τῶν συστημάτων τῆς παιδαγωγικῆς γυμναστικῆς, *κατάργησις τῶν ἀτομικῶν ἀγωνισμάτων* εἰς ἓν καὶ μόνον γυμναστικὸν ὄργανον καὶ δημιουργία δύο πολυμερῶν ἀγωνισμάτων, τοῦ *γυμναστικοῦ πεντάθλου* καὶ τοῦ *γυμναστικοῦ ἐξάθλου*, αὐτὰ ἦσαν τὰ κύρια σημεῖα τῆς νέας ὀργανώσεως, ἡ ὁποία δικαίως ἐπληνέθη ἀπὸ ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς φιλάθλους καὶ φιλογυμναστικούς, ἀνεξαρτήτως μεθόδων καὶ συστημάτων. Ἄν οἱ πρῶτοι Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ὑπῆρξαν πραγματικῶς ἡ ἀφειτηρία νέας σκέψεως καὶ δράσεως διὰ τὴν σωματικὴν ἀγωγὴν τῶν νέων, οἱ δεύτεροι Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες τῶν Ἀθηνῶν *καθώρισαν τὴν σκέψιν ταύτην καὶ τῆς ἔδωσαν ὠρισομένην κατεύθυνσιν*, συνδιαλλάξαντες τὴν γυμναστικὴν πρὸς τὴν ἀγωνιστικὴν, δημιουργήσαντες τὴν ἐπικοινωνίαν καὶ τὴν βραδείαν μὲν ἀλλ' ἀσφαλῆ μὲ τὸν καιρὸν ἐνοποίησιν τῶν κυριωτέρων γυμναστικῶν συστημάτων, περιορίσαντες τὴν

ἀθλητικὴν καὶ τὴν γυμναστικὴν μονομέρειαν καὶ δώσαντες ἰσχυροτάτην ὄθησιν εἰς τὴν πολυμερῆ ἀσκήσιν, τὴν σωματικὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν συμμετρίαν. Εἰς πάντα δὲ ταῦτα, ἀναμφισβητήτως συνετέλεσε καὶ τὸ ἀφυπνισθὲν *γυμναστικὸν αἰσθητήριον* τοῦ συγχρόνου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ. Τὸ πλῆθος, τὸ ὁποῖον κατὰ χιλιάδας συνεσωρεύθη εἰς ἓνα συμ-

Ὁ συνταγματάρχης κ. Ulysse Matthey-Gentil ἀντιπρόεδρος τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλβετῶν γυμναστών.

παγῆ ἀνθρώπιον ὄγκον καὶ μὲ τὰς δύο μακρὰς πλευρὰς τοῦ Σταδιακοῦ πετάλου ἐνηγκαλίσθη ἐνθουσιωδῶς τὴν ἀγωνιζομένην νεότητα, ἐλευφήμησε καὶ ἐχειροκρότησε μὲ ἀκράτητον καὶ εἰλικρινῆ ἐνθουσιασμὸν κάθε ἀγωνιστὴν, ὁ ὁποῖος μὲ τὴν σωματικὴν του δώμην καὶ τὴν δεξιότητα ἢ τὴν ταχύτητα τῶν ποδῶν του διεκρίνετο μεταξὺ τῶν ἀντιπάλων του καὶ ἐλάμβανε τὴν Νίκη. Ἡ νεοελληνικὴ ὁμως ἀντίληψις

τῆς λεβεντιᾶς, δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἱκανοποιηθῆ ὅσον ἐπόθει ἀπὸ δρομεῖς ἕξ ἐπαγγέλματος μὲ ἄσαρκα χέρια, ἀπὸ βαρεῖς παλαισιᾶς, ἀπὸ βαρύτερους ἀγωνιστὰς τῶν βαρῶν καὶ ἐν γένει ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι εἶχον θυσιάσῃ τὴν ἁρμονίαν καὶ τὴν σωματικὴν τῶν ὠραιότητα εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀγωνίσματος. Ὅταν ὅμως ἀπὸ τὴν κρύπτῃν ἐχύθη μέσα εἰς τὴν κονίστραν ἡ συμμετρία καὶ ἡ ἁρμονία, ἡ εὐεξία καὶ τὸ κάλλος τῶν Σκανδιναβικῶν ομάδων, τὸ πλῆθος ἐξέσπασεν εἰς μίαν ἐνθουσιώδη ἔκφρασιν θαυμασμοῦ, διότι *εἶδε πραγματικῶς ζωντανεμμένο τὸ σωματικὸν ἰδανικόν του*. Δι' αὐτὸ εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ ὀρθότερα γυμναστικὴ κριτικὴ ἢ ὁποία ἔγεινε ποτὲ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, ἦτο τὸ κολοσσιαῖον ἐκεῖνο δημοψήφισμα ἑβδομηῆντα περίπου χιλιάδων ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν ἓνα ὠραῖον καὶ διδακτικώτατον μάθημα εἰς τόσους καὶ τόσους εἰδικούς, οἱ ὁποῖοι ὀφθαλμοὺς ἔχουν καὶ δὲν βλέπουν ἀπλουστάτα διότι δὲν θέλουν νὰ ἰδοῦν.

Οἱ λοιποὶ διεθνεῖς Ὀλυμπιακοὶ Ἀγῶνες ἀπὸ τοῦ 1908 - 1924. Οἱ Ἑλληνικοὶ κλασικοὶ ἀγῶνες τοῦ μέλλοντος.

Οἱ ἀγῶνες κατόπιν ἐσυνεχίσθησαν εἰς τὸ Λονδῖνον τῷ 1908 καὶ εἰς τὴν Στοκχόλμην τῷ 1912. Ἡ ὑπερήφανος πατὴρ τοῦ νεωτέρου Sport καὶ ἡ γενέτειρα τῆς συγχρόνου ἐπιστημονικῆς γυμναστικῆς συνηγωνίσθησαν εἰς τελειότητα ὀργανώσεως, εἰς ἀφθονίαν μέσων, εἰς ἀφθαστον λαμπρότητα ἑορτῶν. Αἱ ἀτελεῖται λεγεῶνες τῶν Ἀγγλων καὶ τῶν Σουηδῶν φιλάθλων, ἦσαν ἀνεξάντλητος πηγὴ στρατολογίας ἐμπείρων ὀργανωτῶν διὰ κάθε τι σχετικὸν πρὸς τοὺς ἀγῶνας. Οἱ ἀθληταὶ οἱ λαβόντες μέρος εἰς τὸ Λονδῖνον ὑπερέβησαν τοὺς δισχιλίους, οἱ δὲ τῆς Στοκχόλμης τοὺς τετρακισχιλίους. Τὸ πρακτικὸν πνεῦμα τῶν Ἀγγλων καὶ ἡ μεθοδικότης τῆς Σουηδικῆς ἐργασίας ἔφθασαν εἰς ἀμφοτέρας αὐτὰς τὰς περιστάσεις εἰς τὸ κατακόρυφον. Τὸ μέγα Στάδιον τοῦ Λονδίνου (The Great Stadium), κολοσσὸς σιδηροῦς, ἂν καὶ προσωρινόν, ἦτο μία ἀπλῆ μὲν καὶ ἀπέριττος, ἀλλ'

ἐξαιρετικῶς πρακτικὴ καὶ ἀπολύτως ἄνετος ἀγωνιστικὴ ἐγκατάστασις, ἐντὸς τῆς ὁποίας κατορθώθη νὰ ἐκτελεσθῶν ὅλα τὰ ποικιλώτατα ἀγωνίσματα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὸ σημερινὸν Sport, μηδὲ τῆς ποδηλασίας, τῆς κολυμβήσεως, τῆς ἀλιείας καὶ τῆς τοξεύσεως ἐξαιρουμένων. Τὸ Στάδιον δὲ τῆς Στοκχόλμης, ὑπέροχος σύλληψις καὶ ἐκτέλεσις τοῦ ἀρχιτέκτονος κ. Thorben Gut, μόνιμον αὐτό, γιγαντώδες κτίσμα, ἐξωτερικοῦ ὄψιμοῦ παλαιοῦ Σκανδιναβικοῦ φρουρίου, θὰ μείνῃ ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ὡς *πρότυπον τελείας ἀγωνιστικῆς ἐγκαταστάσεως*, ὅπως καὶ ἡ μέχρι καὶ τῆς ἐλαχίστης λεπτομερείας προμελετημένη ὁργάνωσις τῶν ἀγῶνων, ἡ τελειότης τῶν μέσων, ἡ μαθηματικὴ ἀκρίβεια τῆς ἐκτελέσεως. Καὶ τῆς Ἀμβέρσας ὅμως ἡ Ὀλυμπιάς (1920) καθὼς καὶ ἡ τῶν Παρισίων (1924) ἡ μόνη τὴν ὁποίαν δὲν μοῦ ἐδόθη εὐκαιρία νὰ παρακολουθῆσω, ἐσημείωσαν καὶ αὐταὶ σταθερὰν πρόοδον ὄρισμένων ἀθλητικῶν ἀποτελεσμάτων. Μόνη ἡ ἕκτη Ὀλυμπιάς (1916) ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελεσθῆ εἰς τὸ Βερολῖνον δὲν ἐξετελέσθη, ἔνεκα τοῦ παγκοσμίου πολέμου, μὴ ἐπιτρέψαντος νὰ πραγματοποιηθῆ κατὰ τὴν διάρκειάν του κάτι ἀνάλογον μὲ τὴν *ἐνεχειρίαν* τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων. Ἀπὸ ἀπόψεως ἀφθονίας ἀγωνιστικῶν ἐγκαταστάσεων, προσώπων εἰδικῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν ταῦ ἀγῶνος καὶ ἀθλητικοῦ ἀποτελέσματος, αἱ 4 τελευταῖαι Ὀλυμπιάδες καὶ μάλιστα ἡ τῆς Στοκχόλμης, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑπερηκόντισαν τοὺς ἀγῶνας, τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τούτοις, ὅλοι ὅσοι ἠτύχησαν νὰ μετᾶσχουν εἰς αὐτοὺς ἀθλῆται καὶ θεωροί, μὲ νοσταλγίαν ἀνεπόλουν πάντοτε τὰς ἡμέρας τῶν Ἀθηνῶν, τὴν ἀτελείωτην λευκὴν λαμπρότητα τοῦ κλασσικοῦ σταδίου τῆς πρωτευούσης τῆς Ἑλλάδος, πὺν ἔλαφρόν, παρ' ὅλον του τὸν γιγαντιαῖον ὄγκον, ἀναπαύεται εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ ποικιλωτάτου καὶ εὐγράμμου ἐκείνου τοπίου τῆς Ἀττικῆς, στεφανωμένον μὲ τὸ ἴδιον χρῶμα τῶν βουνῶν ποῦ ὀνόμασε τὰς Ἀθήνας Ἰοστεφάνους καὶ σκεπασμένον μὲ τὸ ἴδιον κυανοῦν ἀπειρον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ἐβύθισεν ἐκστατικὴ τοὺς ὀφθαλμούς της ἡ Ἑλληνικὴ σκέψις ἀπὸ τότε ποῦ πρωτοσηθάνθη τὴν δίψαν τῆς Γνώσεως. Αἱ

νεώτεροι Ὀλυμπιάδες θὰ ἔξακολουθήσουν τὸν δρόμον των ἀπὸ χώρας εἰς χώραν καὶ κάτω ἀπὸ τὴν εἰρηνικὴν των σημαίαν καὶ πάλιν θὰ ἐπιστρατευθῇ ἀκμαία νεότης καὶ ἄφθογος θὰ ρεύσῃ ἀναίμακτος ἰδρῶς διὰ τὴν ἀρετὴν, διότι κατὰ τὸν Ποιητὴν «*τῆς δ' ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ προπάροιδεν ἔθθηκαν*». Ἄν ὅμως ἡ Ἑλλάς, καλέσῃ καὶ πάλιν τοὺς πιστοὺς τῆς παλαιᾶς θρησκείας εἰς νέαν μυσταγωγίαν εἰς τὸν ἱερὸν χώρον τῆς ἔμμορφιᾶς καὶ τῆς ἀλήθειας, καὶ μάλιστα ὄχι διὰ πανηγυρισμὸν διεθνῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγώνων, ἀλλὰ δι' ἀναβίωσιν τῶν κλασικῶν ἀρχαίων Ὀλυμπιακῶν, μὲ τὸ ἀρχαῖον λιτὸν πρόγραμμα καὶ τὴν ἰδίαν ἀπλὴν ὀργάνωσιν, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι καὶ πάλιν θὰ ἐκκινήσῃ ἡ παγκόσμιος πανστρατιά καὶ μέσα ἀπὸ τὴν λευκὴν κόγχην τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου θ' ἀνακράξῃ μ' ἓνα στόμα ὅτι *ὁ μέγας Πάν δὲν ἀπέθανεν*, ἀλλὰ ζῆ καὶ θὰ ζῆ εἰς τοὺς αἰῶνας, διὰ τὰ ἐνθυμίζῃ ὁ μαγικὸς αὐλὸς του εἰς τὸν κόσμον ὀλόκληρον, τὸ αἰώνιον τραγοῦδι τῶν παλαιῶν ἀκαταλύτων Ἑλληνικῶν ἰδανικῶν.

I. E. ΧΡΥΣΑΦΗΣ

Διευθυντὴς τοῦ τμήματος τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς
τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας

